

Dnro AD/39/2025

27.6.2025

Adoptiolautakunnan toimintakertomus 2024

Valvira

Sosiaali- ja terveysalan
lupa- ja valvontavirasto

Sisällys

1	Adoptiolautakunnan puheenjohtajan katsaus	3
2	Adoptiolautakunnan tehtävät ja kokoonpano	6
2.1	Adoptiolautakunnan tehtävät	6
2.2	Adoptiolautakunnan kokoonpano.....	8
3	Adoptiotoiminnan kehityksen seuraaminen	12
4	Kansainvälisten adoptioiden valvonta keskusviranomaisena	14
4.1	Kansainvälisten adoptioiden seuranta	14
4.2	Kansainvälisen adoptiopalvelun toimiluvat ja valvonta	17
5	Adoptionhakijoiden soveltuvuuden arviointi	18
6	Koulutus kotimaisille adoptiotoimijoille	20
7	Mediayhteistyö.....	21
8	Kansainväliset adoptiot Suomeen vuonna 2024.....	22
8.1	Kansainvälisen adoptiopalvelunantajien toiminta.....	22
8.2	Suomalaisten palvelunantajien ulkomaiset yhteistyötahot	23
8.3	Suomeen adoptoitujen lasten määrän kehitys	25

1 Adoptiolautakunnan puheenjohtajan katsaus

Adoptioiden lähtökohdat ovat aiempaa moninaisemmat. Vuonna 2025 adoptiolautakunnan tehtävänä on edelleen varmistaa, että jokainen adoptio on lapsen edun mukainen.

Adoptiolautakunnalla on lupa- ja valvontaviranomaisena sekä Haagin adoptiosopimuksen kansallisena keskusviranomaisena näköalapaikka yhteiskunnan muutoksiin kotimaassa ja kansainvälisesti. Lupa- ja valvontaviranomaisena adoptiolautakunta huolehtii, että adoptiolupien ja toimilupien edellytykset täyttyvät, sekä valvoo lupien mukaista toimintaa.

2020-luvun aikana lapsia adoptioon lähettävien ja vastaanottavien maiden toimintaympäristö on muuttunut enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Samalla adoptiolautakunnan tehtävä on muuttunut entistä monitasoisemmaksi ja vaativammaksi. Valtioiden ja viranomaisten kansainvälisen yhteistyön tavoite on pysynyt kuitenkin samana: jokaisessa adoptiossa on varmistettava lapsen edun toteutuminen.

Lapsia vastaanottavat maat kiinnittävät omaan toimintaansa entistä tarkempaa huomiota

Vielä kymmenen vuotta sitten Haagin adoptiosopimuksen jäsenvaltioiden huomio oli maissa, jotka luovuttavat lapsia adoptioon. Nyt valtiot kiinnittävät entistä enemmän huomiota siihen, miten kansainvälisiä adoptioita omassa valtiossa on toteutettu aiemmin ja miten adoptioita toteutetaan jatkossa. Kun huomio kääntyy myös omaan toimintaan, kansainvälinen yhteistyö tasavertaistuu ja vahvistuu.

Kansainvälisten adoptioiden alku on yhteydessä maiden omaan historiaan. Suurimmat lapsia vastaanottavat maat ovat olleet Yhdysvaltojen lisäksi Hollanti ja Ruotsi. Niissä kansainväliset adoptiot aloitettiin 1950-luvulla Korean sodan jälkeisinä vuosina. Hollanti on tehnyt adoptioyhteistyötä varsinkin entisten siirtomaiden kanssa. Ruotsi on aikanaan aktiivisesti laajentanut adoptioyhteistyötä ja kannustanut adoptioiden toteuttamiseen. Kansainvälisen adoption varhaisina vuosina adoptoidut henkilöt ovat nyt tuoneet esille epäselvyyksiä ja mahdollisia identiteettioikeuksien loukkauksia. Tämä palauttaa tarkastelun adoption lähtökohtiin.

Viranomaisen tulisi toteuttaa adoptio vain, jos 1) lapsi tarvitsee adoptiota ja tarve on perusteltu ja hyväksyttävä, 2) biologiset vanhemmat ja lapsi ovat antaneet suostumuksensa adoptioon vapaaehtoisesti ja suostumus perustuu riittävään tietoon ja ymmärrykseen adoption merkityksestä, 3) kukaan ei saa adoptiosta taloudellista hyötyä, 4) viranomainen on selvittänyt ensisijaisesti mahdollisuuden kotimaiseen adoptioon ja edennyt kansainväliseen adoptioon vasta, jos lapselle ei ole löytynyt perhettä kotimaasta ja 5) viranomaiset ovat varmistaneet, että adoptiossa käytettävät tiedot ovat luotettavia, sekä puuttuneet adoptioprosessin kulkuun, jos lapsen etu ei ole toteutumassa. Suomessa ja muissa Haagin adoptiosopimuksen jäsenvaltioissa lähtökohtana on, että edellytykset täytetään parhaiten adoptiosopimuksen periaatteita noudattamalla.

Kansainvälisen adoptiopalvelun keskittyminen yhdelle palvelunantajalle voi lisätä yhdenvertaisuutta mutta myös riskejä

Suomessa on ollut aiemmin kolme palvelunantajaa kansainväliseen adoptioon. Palvelunantaja on adoptionhakijoille ns. yhden luukun palvelu, joka avustaa yhteydenpidossa ulkomaiseen adoptiotoimijaan. Valtiolla se on tapa keskittää adoption viranomaisvastuuta ja osaamista. Tarve kansainvälisille adoptioille on kuitenkin viime vuosina vähentynyt. Tammikuusta 2025 alkaen uudet kansainväliset adoptioprosessit keskittyvät Suomessa yhdelle palvelunantajalle, Interpedia ry:lle.

Lokakuussa 2024 Pelastakaa Lapset ry ilmoitti, että se lopettaa kansainvälisen adoption palvelunannon uusille asiakkaille vuoden 2025 alusta lähtien. Järjestön käynnissä olevat adoptioprosessit jatkuvat normaalisti siihen asti, että ne on saatu päätökseen. Helsingin kaupunki lopetti palvelun antamisen uusille asiakkaille vuonna 2016, ja viimeinen kansainvälinen adoptio sen välityksellä toteutettiin vuonna 2024. Toiminnan keskeyttämiss päätöksen jälkeen keskeneräisten adoptioprosessien loppuun saattaminen vaati huomattavia siirtymäaikoja.

Kansainvälisen adoptiopalvelun keskittyminen yhdelle palvelunantajalle voi lisätä yhdenvertaisuutta mutta myös riskejä. Jos palvelunantajan ulkomaisen yhteistyötahon tarve adoptioihin vähenee tai toimintaan tulee keskeytyksiä, se heijastuu adoptionhakijoihin aiempaa suuremmin, koska vaihtoehtoista palvelunantajaa ei ole. Kansainvälistä adoptiopalvelua tulee ohjata entistä tietoisempuna mahdollisista riskeistä.

Yhä useammin tiedustellaan mahdollisuutta adoptoida maasta, jonka kanssa Suomella ei ole adoptioyhteistyötä palvelunantajan välityksellä. Taustalla on maahanmuutto Suomeen ja Suomesta muihin maihin. Ilman palvelunantajaa toteutettavat adoptiot on vuoden 2012 adoptiolaissa rajattu tarkoin. Tavoitteena on ehkäistä ns. itsenäisiä adoptioita. Jokaisen adoption lähtökohta on edelleen oltava lapsen tarve adoptioon. Adoptiolautakunta arvioi kaikkia adoptioprosesseja tämän periaatteen mukaisesti.

Adoptioperheille tarkoitettuja palveluita tulee suojella määrärahojen leikkauksilta

Adoptiohakemuksissa näkyy hakijoiden pitkä ja usein kivulias tie perheellistymiseen sekä suuri toive vanhemmuudesta. Adoptoiduilla lapsilla on lastensuojelusta ja erityisiä tarpeita, joihin vastaamiseen adoptoivalla vanhemmalla on oltava riittävät voimavarat. Järjestöt ovat kehittäneet ja ylläpitäneet erinomaisia adoptioerityisiä palveluja eli palveluja, jotka tukevat nimenomaisesti adoptoituja, adoptiovanhempia ja adoptionhakijoita.

Adoptiolautakunta esitti marraskuussa 2024 sosiaali- ja terveysministeriölle, että lautakunta vastustaa järjestöavustusten määrärahoista leikkaamista. Leikkaukset ovat johtaneet siihen, että vuosikymmeniä matalan kynnyksen palveluna toiminut adoptiokuraattoripuhelin lopettaa toimintansa keväällä 2025. On myös epävarmaa, voidaanko adoptionhakijoille suunnattuja valmennuskursseja jatkaa. Tulevina vuosina adoptioerityisiä palveluita tulee suojella määrärahojen leikkauksilta. Välttämättömät leikkaukset on tehtävä yhteistyössä adoptiotoimijoiden kanssa, jotta palveluihin ei synny vakavia aukkoja. Adoptioerityisiä palveluita tarvitaan edelleen.

Vuonna 2025 adoptioiden lähtökohdat ovat huomattavasti moninaisemmat kuin aiemmin aavistettiin. Vaikka toimintaympäristö muuttuu, lautakunnan päätehtävänä on edelleen varmistaa, että jokainen adoptio on lapsen edun mukainen.

Helsingissä 21.3.2025

Irene Pärssinen-Hentula, adoptiolautakunnan puheenjohtaja

2 Adoptiolautakunnan tehtävät ja kokoonpano

2.1 Adoptiolautakunnan tehtävät

Adoptiolautakunta toimii itsenäisenä asiantuntija-, lupa- ja valvontaviranomaisena adoptioasioissa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) yhteydessä. Adoptiolautakunta on kansainvälisten adoptiosopimusten tarkoitama keskusviranomainen ja kansallinen viranomainen. Adoptioneuvonnan ja kansainvälisen adoptiopalvelun yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluvat sosiaali- ja terveysministeriölle.

Adoptiolautakunta toimii

- **keskusviranomaisena** lasten suojelusta sekä yhteistyöstä kansainvälisissä adoptioasioissa tehdyssä Haagin sopimuksessa (Haagin adoptiosopimus, SopS 29/1997) sekä
- **kansallisena viranomaisena** lasten adoptiosta Strasbourgissa tehdyssä eurooppalaisessa yleissopimuksessa (Euroopan neuvoston adoptiosopimus, SopS 39/2012).

Adoptiolautakunta **valvoo kansainvälisten adoptiosopimusten noudattamista Suomessa.**

Suomen adoptiolainsäädäntö on kansainvälisten adoptiosopimusten ja YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksen määräyksien (SopS 60/1991) mukaista. Adoptiota säännellään adoptiolaissa (22/2012) ja valtioneuvoston asetuksessa adoptiosta (202/2012). Kaikissa alaikäisen lapsen adoptiota koskevissa päätöksissä ja muissa toimenpiteissä on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu (adoptiolaki 2.1 §, YK:n lapsen oikeuksien sopimus 3.1 artikla).

Adoptiolautakunta **myöntää luvat kotimaisiin ja kansainvälisiin adoptioihin adoptionhakijoille** eli lapsen tuleville adoptiovanhemmille. Adoptioluvan tarkoituksena on varmistaa, että adoptio on lapsen edun mukainen.

Suomessa asuvan henkilön täytyy hakea lähtökohtaisesti aina adoptiolupaa, jos hän haluaa adoptoida alle 18-vuotiaan lapsen. Adoptionhakija hakee adoptiolautakunnalta luvan sen jälkeen, kun hän on saanut hyvinvointialueen järjestämään adoptioneuvontaa.

Adoptiolautakunta käsittelee hakemuksia, joissa adoptionhakija asuu tosiasiallisesti Suomessa. Suomessa asuvien hakijoiden adoptioihin sovelletaan Suomen lainsäädäntöä riippumatta siitä, adoptoidaanko lapsi kotimaasta vai ulkomailta. Adoptiolautakunta ei käsittele hakemuksia, joissa hakijan tosiasiallinen asuinpaikka on muu kuin Suomi.

Adoptiolautakunta ei käsittele adoptioita, joihin ei tarvita adoptiolupaa. Adoptiolupaa ei tarvita lapsen adoptoimiseksi kotimaasta, jos henkilö on adoptoimassa puolisonsa lapsen tai lapsen, joka on ollut vakiintuneesti hänen hoidettavanaan tai kasvatettavanaan. Adoptiolupaa ei tarvita myöskään aikuisen, yli 18-vuotiaan adoptoimiseksi.

Jos adoptionhakija haluaa adoptoida lapsen ulkomailta, tulee adoptionhakijan lähtökohtaisesti käyttää kansainvälisen adoption palvelunantajaa. Palvelunantaja on suomalainen toimija, joka auttaa adoptionhakijaa kansainvälisen adoption toteuttamisessa.

Adoptiolautakunta **myöntää toimiluvat kansainvälisen adoption palvelunantajille**. Palvelunantajat hakevat adoptiolautakunnalta 1. luvan toimimiseen kansainvälisen adoption palvelunantajana sekä 2. erilliset luvat tehdä yhteistyötä yksittäisten maiden kanssa. Toimilupien tarkoituksena on varmistaa, että palvelunantajilla ja niiden kaikilla yhteistyömailla on edellytykset toteuttaa adoptioita lapsen edun mukaisesti.

Adoptiolautakunta **valvoo kansainvälisen adoption palvelunantajien toimintaa**, kun ne toteuttavat adoptioita ja antavat jälkipalvelua adoptoidulle tai adoptiovanhemmille adoption toteuttamisen jälkeen.

Adoptiolautakunnan toimintakertomus kokoaa yhteen lautakunnan toiminnan tehtävissään vuonna 2024. Adoptiolautakunta toimii täysistunnossa ja jaostoissa, joissa käsiteltävät asiat valmistelee adoptiolautakunnan hallinto (luku 2.2). Lautakunnan täysistunto seuraa adoptiotoiminnan kehitystä (luku 3), kansainvälisten asioiden jaosto toimii kansallisena keskusviranomaisena adoptioissa ja valvoo kansainvälisiä adoptioita (luku 4) ja adoptiolupajaosto arvioi adoptionhakijoiden soveltuvuutta adoptiovanhemmiksi (luku 5). Adoptiolautakunnan työ edellyttää yhteistyötä adoptiotoimijoiden (luku 6) sekä median kanssa (luku 7). Tehtävissään adoptiolautakunta koostaa tietoa kansainvälisten adoptioiden kehityksestä Suomessa (luku 8).

2.2 Adoptiolautakunnan kokoonpano

Valtioneuvosto asettaa adoptiolautakunnan enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Nykyinen adoptiolautakunta aloitti toimikautensa 1.7.2022. Valtioneuvosto nimittää puheenjohtajan, varapuheenjohtajan, jäsenet ja varajäsenet. Adoptiolautakunnassa on täysistunto, kansainvälisten asioiden jaosto ja adoptiolupajaosto. Täysistunnon sekä jaostojen puheenjohtajana toimii lautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Asiat ratkaistaan lautakunnassa sihteerin esittelystä.

Adoptiolautakunnan hallinto

Adoptiolautakunnan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja sihteerit ovat virkamiehiä, jotka toimivat Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) hallinto-osastolla omana ryhmänään. Adoptiolautakunnan puheenjohtajana toimiva virkamies on ryhmän esihenkilö.

Vuonna 2024 adoptiolautakunnan puheenjohtajana toimi päällikkö Irene Pärssinen-Hentula ja varapuheenjohtajana lakimies Arttu Malava (31.12.2024 asti). Sihteereinä toimivat lakimies Anne Ritari, ylitarkastaja Minna Malviniemi (1.1.2024-31.7.2024) ja ylitarkastaja Päivi Pietarila (1.10.2024 alkaen). Adoptiolautakunnan assistenttina toimi Krista Palonen.

Jaostojen ja täysistunnon jäsenet

Kansainvälisten asioiden jaostossa on puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan lisäksi vähintään neljä muuta jäsentä. Jaoston edustajissa tulee olla ulkoministeriön edustaja, kansainvälisiin adoptioihin liittyvien oikeudellisten kysymysten asiantuntija, kansainvälisiin adoptioihin liittyvän käytännön toiminnan asiantuntija sekä lastensuojelun asiantuntija.

Kansainvälisten asioiden jaoston kokoonpano vuonna 2024 (varsinainen jäsen, suluissa varajäsen)

ulkoministeriötä edustava jäsen:

erityisasiantuntija Nina Blomqvist, ulkoministeriö 9.8.2024-31.12.2024
(lakimies Mona Nyholm-Niemi, ulkoministeriö 30.4.2024 saakka,
erityisasiantuntija Helinä Heikkinen, ulkoministeriö 9.8.2024 alkaen)

kansainvälisiin adoptioihin liittyvien oikeudellisten kysymysten
asiantuntemusta edustava jäsen:

lainsäädäntöneuvos Outi Kemppainen, oikeusministeriö
(erityisasiantuntija Joanna Grandell, oikeusministeriö)

kansainvälisiin adoptioihin liittyvän käytännön toiminnan asiantuntemusta
edustava jäsen:

adoptiokuraattori Anja Wikstedt, Yhteiset Lapseemme ry,
(suunnittelija Jenni Heinonen Yhteiset Lapseemme ry)

lastensuojelun asiantuntemusta edustava jäsen:

erityisasiantuntija Lucia Hakala, Lastensuojelun keskusliitto 5.9.2024
saakka, erityisasiantuntija Laura Holmi, Lastensuojelun keskusliitto
6.9.2024 alkaen

(johtaja Miia Pitkänen, Uudenmaan sosiaalialan osaamiskeskus Socca)

Muut jäsenet:

neuvotteleva virkamies Tiina Muinonen, sosiaali- ja terveysministeriö

(neuvotteleva virkamies Susanna Hoikkala, sosiaali- ja terveysministeriö)

ylitarkastaja Eeva-Maria Nieminen, Maahanmuuttovirasto

(ylitarkastaja Leena Turku, Maahanmuuttovirasto)

sosiaalityön apulaisprofessori Maija Jäppinen, Helsingin yliopisto

(väitöskirjatutkija, sosiaalityöntekijä Saana Raittila-Salo,

Helsingin yliopisto)

Adoptiolupajaoston kokoonpano vuonna 2024 (varsinainen jäsen, suluissa va-
rajäsen)

lastensuojelun asiantuntemusta edustava jäsen:

sosiaalityöntekijä Päivi Sihvo, Länsi-Uudenmaan sosiaali- ja kriisipäivystys
(sosiaalityön esimies Anna Klingenberg-Peltola, Vantaan kaupunki)

adoptioneuvonnan asiantuntemusta edustava jäsen:

sosiaalityöntekijä Maria Jensen, Helsingin kaupunki

(aluepalveluiden johtaja Kristiina Mattinen, Pelastakaa Lapset ry, 8.8.2024
saakka, kehittämisspäällikkö Maija Vihervirta 9.8.2024 alkaen)

lapsen kasvun ja kehityksen asiantuntemusta edustava jäsen:

psykologian professori Elina Kontu, Tampereen yliopisto

(psykologian tohtori Saara Salo, Helsingin Yliopisto / Pilke-klinikka)

lääketieteellistä asiantuntemusta edustava jäsen:
ylilääkäri Outi Linnaranta, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
(terveyden edistämisen vs. ylilääkäri Paula Häkkänen, Helsingin ja
Uudenmaan sairaanhoitopiiri HUS)

Muut jäsenet:
ylitarkastaja Irja Hemmilä, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto
(ylilääkäri Kari Raaska, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto
31.8.2024 saakka, ylilääkäri Tanja Kankuri, Sosiaali- ja terveysalan lupa-
ja valvontavirasto 6.9.2024 alkaen)

Täysistunto koostuu lupajaoston ja kansainvälisten asioiden jaoston jäsenistä, adoptiolautakunnan toimialaan liittyvien järjestöjen edustajista sekä muista jäsenistä ja kokemusasiantuntijoista.

Täysistunnon kokoonpano vuonna 2024 (varsinainen jäsen, alla suluisissa varajäsen)

Edellä mainitut kansainvälisten asioiden jaoston jäsenet, lupajaoston jäsenet, molempien jaostojen varajäsenet sekä

toiminnanjohtaja Jenny Nyman Ahokas, Adoptioperheet ry
(viestintä- ja järjestösihteeri Lotta Ventelä, Adoptioperheet ry)

Saku Jokisalo, Aikuiset adoptoidut, kotimaan adoptio
(Jaakko Rautavaara, Aikuiset adoptoidut, kotimaan adoptio)

Anu-Rohima Mylläri, Aikuiset adoptoidut, kansainvälinen adoptio
(Parvathi Willberg, Aikuiset adoptoidut, kansainvälinen adoptio)

johtava sosiaalityöntekijä Aulikki Haimi-Kaikkonen, Helsingin kaupunki
(adoptiokoordinaattori Saara Leinonen, Helsingin kaupunki)

adoptiopalvelun päällikkö Salla Hari, Interpedia ry
(toiminnanjohtaja Ilona Kalliola, Interpedia ry)

toiminnanjohtaja Piia Savio, Simpukka ry, Monimuotoiset perheet
-verkosto (Sofia Lindqvist, Monimuotoiset perheet -verkosto)

kansainvälisen adoptiopalvelun päällikkö Päivi Pietarila,
Pelastakaa Lapset ry, 30.9.2024 saakka
(kehittämispäällikkö Maija Vihervirta, Pelastakaa Lapset ry 8.8.2024
saakka, sosiaalityöntekijä Merita Lepojärvi, Pelastakaa Lapset ry 9.8.2024
alkaen)

toiminnanjohtaja Juha Jämsä, Sateenkaariperheet ry
(Vilppu Järvinen, Sateenkaariperheet ry)

3 Adoptiotoiminnan kehityksen seuraaminen

Adoptiolautakunnan täysistunto seuraa adoptioasioiden kehitystä sekä tekee aloitteita ja laatii lausuntoja adoptiota koskevista kysymyksistä. Adoptiotoiminta on suuressa muutoksessa kansallisesti ja kansainvälisesti, mikä lisää seurattavien asioiden määrää ja tarvetta keskustelulle.

Täysistunnon kokoukset teemoitetaan kehittämissuunnitelman mukaan, ja niissä huomioidaan mm. adoptioita koskevat hallitusohjelmakirjaukset. Lautakunnan toimikaudella 2022–2027 on neljä pääteemaa. Adoptiolautakunta seuraa, miten 1. adoption jälkeistä tukea, 2. adoption erityisosaamista ja 3. adoptoitujen identiteettioikeuksia vahvistetaan. Lisäksi adoptiolautakunta tarkastelee 4. adoptiojärjestelmän menneisyyttä ja tulevaa. Tietoa täysistunnossa käsiteltävästä aiheesta kerätään vapaamuotoisissa työryhmissä, joihin osallistuu myös lautakunnan ulkopuolisia asiantuntijoita tai toimijoita.

Adoptiolautakunnan täysistunto kokoontui vuonna 2024 kolme kertaa. Täysistunto jatkoi Pohjoismaiden kansainvälisten adoptioiden tilanteen seurantaan, tarkasteli adoption jälkeisen tuen tiedotusta ja jatkoi adoption breakdowns -tilanteiden seurantaan. Adoption breakdowns -tilanteilla viitataan tapauksiin, joissa adoptoitu lapsi ei voi jatkaa elämää adoptioperheessä eli hänet sijoitetaan pysyvästi adoptioperheen ulkopuolelle tai adoptoidaan uudelleen. Täysistunto käsiteli myös hyvinvointialueiden adoptio-osaamista yhdessä hyvinvointialueen edustajien kanssa, jotka vierailivat täysistunnon kokouksessa.

Täysistunto kuuli esittelyn väitöskirjasta, joka käsittelee ylisukupolvisuutta ja masennusoireiden siirtymistä vanhemmalta lapselle kansainvälisen adoption tilanteissa, kun lapsella ja vanhemmalla ei ole yhteistä geneettistä taustaa (Krista Liskola, *Intergenerational Transmission in the Context of International Adoption: the associations between parental depressive symptoms, maternal and child temperamental characteristics and child behavior* 2024).

Adoptiolautakunnan täysistunto antoi vuonna 2024 lausuntoja useista aiheista.

- Adoptiolautakunnan lausunto luonnoksesta kansallisen lapsistrategian toimeenpanosuunnitelmaksi pääministeri Orpon hallituskaudelle (25.4.2024).
- Adoptiolautakunnan lausunto hallituksen esitysluonnoksesta valtion aluehallintouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi (30.8.2024).

- Adoptiolautakunnan näkemys STM:n adoptioneuvontaoppaan päivitys- ja käännöstarpeista sekä adoptiolautakunnan huomioimia korjaustarpeita adoptioneuvontaoppaan (STM 2013) tekstisisältöön (15.11.2024).

Lisäksi adoptiolautakunta laati joulukuussa 2024 kannanottokirjeen STEA:n vuoden 2025 avustusesityksiin, jotka koskevat adoptiotoimijoita. Tammikuussa 2025 täysistunto antoi asiasta lausunnon: "Adoptiolautakunnan täysistunto toivoo STEA:n vuoden 2025 avustusesitysten päätöksenteossa adoptiokentän palveluiden suojelua ja muutosten ennakoitavuutta".

4 Kansainvälisten adoptioiden valvonta keskusviranomaisena

Kansainvälisten asioiden jaosto on Suomen adoptiokeskusviranomainen, joka hoitaa velvollisuutta kansainväliseen yhteistyöhön adoptioasioissa. Kansainvälisten asioiden jaosto

- seuraa, miten Haagin sopimusta noudatetaan Suomessa ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin sen noudattamiseksi;
- myöntää suomalaiselle kansainvälisen adoption palvelunantajalle luvan antaa kansainvälistä adoptiopalvelua (adoptiolaki 87 §) ja peruuttaa myönnetyn luvan (adoptiolaki 89 §);
- myöntää suomalaiselle kansainvälisen adoption palvelunantajalle luvat yhteistyöhön ulkomaisten palveluntajien kanssa ja peruuttaa myönnetyt luvat (adoptiolaki 90 §);
- valvoo kansainvälisen adoption palveluntajien toimintaa ja niiden yhteistyötä ulkomaisten palveluntajien kanssa;
- antaa kansainvälisissä adoptioasioissa tuomioistuimille lausuntoja (adoptiolaki 79 §) sekä selvityksiä toisen valtion lain sisällöstä (adoptiolaki 78 §).

Lisäksi jaosto mm. kokoaa ja ylläpitää tietoja vieraiden valtioiden lainsäädännöstä ja käytännöstä, joka koskee adoptiota ja kansainvälistä adoptiopalvelua. Se antaa pyynnöstä tietoja, selvityksiä ja lausuntoja viranomaisille ja palveluntajille.

Kansainvälisten asioiden jaosto kokoontui vuonna 2024 yhdeksän kertaa.

4.1 Kansainvälisten adoptioiden seuranta

Vuonna 2024 kansainvälisten asioiden jaosto seurasi kansainvälisten adoptioiden tilannetta adoptoitavia lapsia vastaanottavissa maissa sekä lapsia lähettävissä maissa.

Jaosto seurasi erityisesti Norjan ja Ruotsin käynnistämiä kansallisia selvityksiä kansainvälisistä adoptioista sekä muissa Pohjoismaissa tehtyjä päätöksiä ja suosituksia. Lisäksi jaosto tarkasteli ukrainalaislasten tilannetta.

Kansainvälisten asioiden jaosto keskusteli Pelastakaa Lapset ry:n päätöksestä lopettaa kansainvälisen adoption palvelunanto uusille asiakkaille ja päätöksen vaikutuksista kansainväliseen adoptiotoimintaan Suomessa. Pelastakaa Lapset ry ei ota enää 1.1.2025 alkaen uusia adoptiohakemuksia, mutta se hoitaa kaikki keskeneräiset adoptioprosessit päätökseen ja jatkaa jälkipalvelun antamista kansainvälisiin adoptioihin. Järjestön adoptioneuvonta jatkuu ennallaan.

Vuonna 2024 adoptiolautakunta toteutti Kolumbiaan valvontamatkan.. Lautakuntaa edustivat puheenjohtaja Irene Pärssinen-Hentula ja lakimies Anne Ritari. Adoptiolautakunta vieraili Interpedia ry:n valtiollisen adoptioyhteistyötahon, Kolumbian adoptiokeskusviranomaisen (Instituto Colombiano de Bienestar Familiar (ICBF)) luona. Lisäksi lautakuntavieraili yksityisessä lastenkodissa (Fundación Casa de la Madre y el Niño), Bogotan lastensuojelun vastaanottoyksikössä sekä kaupungin perhesijoituspäätöksistä vastaavassa lastensuojeluyksikössä.

Kolumbian adoptioprosesseissa noudatetaan Haagin adoptiosopimuksen periaatteita sekä Kolumbian adoptiolainsäädäntöä. Lastensuojelu- ja adoptiotyöstä vastaa Kolumbian valtiollinen viranomainen (ICBF). ICBF kehittää toimintaa uusimalla ohjeistuksia viranomaisille. Viime vuosina se on vahvistanut valmiuksiaan vastata aikuisten adoptoitujen jälkipalvelutiedusteluihin. Kolumbiassa toteutettiin vuonna 2024 yhteensä 907 adoptiota, joissa 330 lasta adoptoitiin Kolumbian ulkopuolelle. Kolumbiasta on adoptoitu Suomeen vuodesta 1985 lähtien yhteensä 630 lasta. Viime vuosina lapsia on saapunut vuosittain noin 3–6.

Yhteistyö adoptiokeskusviranomaisten kanssa

Adoptiolautakunnan kansainvälisten asioiden jaosto tekee muiden valtioiden keskusviranomaisten kanssa yhteistyötä maakohtaisten tietojen vaihtamiseksi. Maakohtaiset tiedot ovat adoptiolautakunnalle välttämättömiä erityisesti silloin, kun lautakunta valvoo toimijoita tai harkitsee toimiluvan edellytyksiä ulkomaiseen yhteistyöhön. Adoptiolautakunta pyysi tietoja eri maiden adoptiokeskusviranomaisilta, muilta viranomaisilta ja adoptiopalvelunantajilta sekä vastasi näiden tiedusteluihin.

Adoptiolautakuntaosallistui Norjan keskusviranomaisen Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) järjestämään vuosittaiseen Pohjoismaiden adoptiokeskusviranomaisten kokoukseen 15.–16.5.2024 Oslossa. Lautakuntaa

edustivat puheenjohtaja Irene Pärssinen-Hentula, lakimies Anne Ritari ja ylitarkastaja Minna Malviniemi. Adoptiolautakunnan puheenjohtaja Irene Pärssinen-Hentula osallistui eurooppalaisten adoptiokeskusviranomaisien keskusteluun, joka koski yhteistyön lisäämistä toimilupien arvioinnissa.

Yhteistyö Haagin adoptiosopimusta hallinnoivan HCCH Permanent Bureauin kanssa

Haagin adoptioyleissopimuksen toimeenpanoa seuraa ja kehittää Haagin kansainvälisen yksityisoikeuden konferenssi (HCCH), jonka toimintaan adoptiolautakunta keskusviranomaisena osallistuu. HCCH järjesti adoptioyleissopimusta koskevan erityiskomission istunnon keskusviranomaisille edellisen kerran vuonna 2022. Istuntojen välillä adoptiolautakunta osallistuu sopimuksen toimeenpanon seurantaan ja kehittämiseen mm. vastaamalla Haagin pysyvän toimiston (Permanent Bureau) kyselyihin.

Adoptiolautakunnan puheenjohtaja osallistui vuosina 2023–2024 HCCH:n työryhmään, joka käsitteli kansainvälisen adoption taloudellisia näkökohtia (Working Group on the Financial Aspects of Intercountry Adoption). Työryhmä koostui lapsia luovuttavista ja vastaanottavista maista ja kokoontui neljästi nelipäiväiseen kokoukseen. Työryhmä valmisteli päivityksiä Haagin jäsenvaltioiden ohjeistuksiin adoptiopalveluntajien palvelumaksuista, adoptiokuluista sekä avustuksista ja lahjoituksista adoptiotoiminnan yhteydessä.

Maakohtaisten tietojen kokoaminen ISS-palvelusta

Adoptiolautakunta saa työnsä tueksi maatietoja ja -raportteja ISS-palvelusta (International Social Services). Palvelua pitää yllä ISS/IRC-järjestö (International Social Services / International Reference Center for the rights of the children deprived of their family). Adoptiolautakunta maksaa ISS:lle jäsenmaksun, mitä vastaan adoptiolautakunta ja adoptioviranomaiset Suomessa voivat käyttää ISS:n tietopalveluita.

Adoptiolautakunta tapasi ISS/IRC-järjestön edustajia vuosittaisessa kokouksessa, jossa lautakunta sai tietoa palvelusta ja kertoi omista tiedon tarpeistaan. Adoptiolautakunta vastasi ISS:n tiedusteluun siitä, miten Suomessa toteutetaan avoimia adoptioita ja adoptoidun oikeutta saada itseään koskevia tietoja.

Lautakunnan puheenjohtaja Irene Pärssinen-Hentula ja sihteerit Anne Ritari ja Minna Malviniemi osallistuivat ISS:n pyöreän pöydän neuvotteluun Ukrainan tilanteesta 25.3.2024 sekä ISS:n 100-vuotisjuhlaseminaariin (*Throughout time, across borders: Navigating child protection and restoring family links*).

Seminaarissa käsiteltiin mm. ISS:n historiaa, liikkeellä olevia lapsia, alkuperän selvittämistä, perhehoitoa, lapsikaappauksia ja sovittelua sekä lastensuojelun ja sosiaalityön tulevaisuutta.

Yhteistyö eurooppalaisten adoptiojärjestöjen kanssa

Adoptiolautakunnan puheenjohtaja Irene Pärssinen-Hentula ja sihteerit Anne Ritari ja Minna Malviniemi osallistuivat eurooppalaisten adoptiojärjestöjen kattojärjestö EurAdoptin kansainväliseen konferenssiin, joka käsitteli adoption sukupolvittaista vaikutusta (The Generational Impact of Adoption). Konferenssi järjestettiin Englannissa Cambridgessa 17.–18.5.2024, ja se kokosi yhteen adoptioviranomaisia, adoptiojärjestöjen edustajia sekä kokemusasiantuntijoita ympäri Eurooppaa.

4.2 Kansainvälisen adoptiopalvelun toimiluvat ja valvonta

Vuonna 2024 kansainvälisten asioiden jaosto myönsi suomalaisille palvelunantajille kolme adoptiolain 90 §:n mukaista lupaa kansainväliseen yhteistyöhön:

Interpedia ry:lle myönnettiin lupa kansainvälisen yhteistyön jatkamiseen Kolumbialaisen Fundación Casa de la Madre y el Niño kanssa. Lupa on voimassa 16.3.2024–10.2.2027.

Interpedia ry:lle myönnettiin lupa kansainvälisen yhteistyön jatkamiseen Thaimaalaisen Department of Children and Youth (DCY) kanssa ajalle 16.12.2024–31.10.2027.

Pelastakaa Lapset ry:lle myönnettiin lupa kansainvälisen yhteistyön jatkamiseen Thaimaalaisen Department of Children and Youth (DCY) kanssa. Lupa on voimassa 22.10.2024–31.10.2027.

Toimiluvat voidaan myöntää enintään viiden vuoden määräajaksi. Toimilupien myöntämisen yhteydessä jaosto keskusteli kansainvälisen toimintaympäristön muutoksesta. Jaosto katsoi, että toiminnan tarkastelu on perusteltua muutaman vuoden välein ja myönsi luvat kolmeksi vuodeksi.

Kansainvälisten asioiden jaosto jatkoi vuosittaista palvelunantajien palvelumaksujen ja adoption jälkipalvelun seuraamista. Jaosto seurasi adoptiopalvelunantajien toimintaa myös yhteistyötapaamisissa, joita järjestettiin kolme. Tapaamisissa käsiteltiin ajankohtaisia asioita, palvelunantajien käytännön toimintaa ja muutoksia toimintaympäristössä.

5 Adoptionhakijoiden soveltuvuuden arviointi

Adoptiolautakunnan adoptiolupajaosto arvioi hakijoiden soveltuvuutta adoptiovanhemmiksi kotimaisissa ja kansainvälisissä adoptioissa. Lupajaosto myöntää Suomessa asuville adoptionhakijoille luvat

- kotimaisiin adoptioihin (adoptiolaki 40 §),
- kansainvälisiin adoptioihin palvelunantajan välityksellä (adoptiolaki 41 §),
- kansainvälisiin adoptioihin ilman palvelunantajaa (adoptiolaki 42 §)
- sekä myöntää lupien voimassaolon pidennykset ja lupaehtojen muutokset; käsittelee ilmoitukset adoptionhakijan olosuhteiden olennaisista muutoksista ja arvioi, onko niillä vaikutusta luvan voimassaoloon ja peruuttaa myönnettyt luvat (adoptiolaki 45 §, 47–49 §).

Adoptiolautakunta myöntää adoptioluvan enintään kahden vuoden määräajaksi. Ennen määräajan umpeutumista adoptionhakijan on tarvittaessa haettava pidennystä luvan voimassaoloaikaan. Luvan voimassaolon aikana adoptionhakijan on ilmoitettava adoptiolautakunnalle viipymättä olennaisesta muutoksesta olosuhteissaan.

Adoptiolupajaosto voi kokoontua normaalissa tai suppeassa kokoonpanossa. Suppean kokoonpanon muodostavat lautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä jaoston jäsen tai varajäsen, joka edustaa lastensuojelun tai adoptioneuvonnan asiantuntemusta.

Suppeassa kokoonpanossa voidaan käsitellä asiat, joiden ratkaisua voidaan pitää selvänä, kun huomioidaan tapauksen olosuhteet ja lautakunnan aikaisempi käytäntö. Suppeassa kokoonpanossa jaosto voi myöntää luvan kotimaiseen adoptioon ja kansainväliseen adoptioon palvelunantajan välityksellä, pidentää adoptioluvan voimassaoloa, hyväksyä palvelunantajan vaihtamisen tai päättää muusta vähäisestä muutoksesta adoptioluvan ehtoihin sekä päättää, että ilmoitus adoptionhakijan olosuhteissa tapahtuneista muutoksista ei anna aihetta adoptioluvan peruuttamiseen eikä sen ehtojen muuttamiseen.

Adoptiolautakunnan lupajaosto kokoontui vuonna 2024 yhteensä 19 kertaa: 11 kertaa normaalissa kokoonpanossa ja 8 kertaa suppeassa kokoonpanossa.

Lupajaosto myönsi 37 uutta lupaa adoptiolain 41 §:n mukaiseen kansainväliseen adoptioon palvelunantajan välityksellä ja pidensi 48 kansainväliseen adoptioon myönnetyn luvan voimassaoloaikaa. (Vuonna 2023 uusia lupia kansainväliseen adoptioon myönnettiin 45 ja 56 luvan voimassaoloaikaa pidennettiin.)

Lupajaosto myönsi 14 uutta lupaa kotimaiseen adoptioon ja pidensi 15 luvan voimassaoloaikaa. (Vuonna 2023 uusia lupia kotimaiseen adoptioon myönnettiin 19 ja 37 luvan voimassaoloaikaa pidennettiin.)

Lupajaosto teki olosuhdemuutosilmoitusten perusteella yhteensä 19 päätöstä kansainväliseen ja kotimaiseen adoptioon myönnettyihin lupiin (Vuonna 2023 olosuhdemuutosilmoitusten perusteella tehtiin 21 päätöstä.)

Adoptiolautakunnan lupajaosto käsittelee yksittäisiä adoptiolupahakemuksia, jotka koskevat kansainvälisiä adoptioita ilman palvelunantajaa (adoptiolaki 42 §). Adoptiolaissa kansainvälinen adoptio ilman palvelunantajaa on rajattu vain poikkeuksellisiin tilanteisiin, joissa on aina kyse tietyn yksilöidyn lapsen adoptioimisesta. Lähtökohtaisesti tällainen tilanne voi syntyä, jos adoptoitava lapsi on hakijan lähisukulainen, joka on kansainvälisen adoption tarpeessa.

Viime vuosien ja erityisesti kahden viimeisen vuoden aikana adoptiolautakunnalta on tiedusteltu aiempaa enemmän mahdollisuutta kansainväliseen adoptioon ilman palvelunantajaa. Ilmiön taustalla on maahanmuutto Suomeen sekä Suomessa asuvien adoptionhakijoiden väliaikainen asuminen ulkomailla. Kaikki tiedustelut eivät johda lopulta adoptioluvan hakemiseen, mutta adoptiolautakunnan ohjaustyö on lisääntynyt merkittävästi.

6 Koulutus kotimaisille adoptiotoimijoille

Adoptiolautakunnan toiminnan edellytyksenä on laaja yhteistyö adoptiotoimijoiden kanssa. Vuoden 2024 aikana adoptiolautakunnan puheenjohtaja ja sihteerit osallistuivat useisiin kotimaisten adoptiotoimijoiden yhteistyötapaamisiin.

Adoptiolautakunta järjestää vuosittain koulutuspäivän, joka kokoaa yhteen adoptioneuvonnan asiantuntijat, kansainvälisen adoption palvelunantajat sekä adoptiolautakunnan jäsenet ja varajäsenet.

Vuoden 2024 koulutuksen teemana oli nuoren adoptoidun ja hänen perheensä tukeminen. Koulutus järjestettiin 8.2.2024 hybriditilaisuutena, jolla tavoitettiin yhteensä 69 eri vaiheissa adoptioprosessia toimivaa kotimaan asiantuntijaa.

Koulutuksessa adoptiolautakunnan puheenjohtaja Irene Pärssinen-Hentula loi katsauksen lautakunnan toimintaan ja kansainvälisten adoptioiden ajankohtaisiin teemoihin. Erikoislääkäri, nuorisolääketieteen dosentti Silja Kosola puhui nuoruusiän haasteista ja mahdollisuuksista. Psykologian lisensiaatti, terveyspsykologian erikoispsykologi, kouluttajapsykoterapeutti Niina Rita kertoi adoptionuoren ja vanhemman vuorovaikutuksellisen yhteyden vahvistamisesta. Sosiaalityöntekijät Saara Leinonen ja Laura Uusitalo Helsingin kaupungin adoptioyksiköstä käsittelivät adoptoidun nuoren ja hänen perheensä kohtaamista adoptioneuvonnan ja adoption jälkeisen tuen näkökulmasta. Aikuisten adoptoitujen edustajat Anu-Rohima Mylläri ja Parvathi Willberg kouluttivat kuulijoita rasismien kohtaamisesta adoptioperheessä. Aikuisten adoptoidun näkökulmaa edusti myös Saku Jokisalo, joka tarkasteli avoimuutta ja yhteydenpitoa kotimaan adoptioissa. Maahanmuuttoviraston ylitarkastaja Eeva-Maria Nieminen kertoi adoptioista ilman palvelunantajaa ja niihin liittyvistä maahanmuuttokysymyksistä. Adoptiolautakunnan sihteeri, lakimies Anne Ritari kertoi lupahallinnossa esiin nousevista kysymyksistä.

7 Mediayhteistyö

Vuoden 2024 aikana adoptiolautakunta julkaisi kaksi lehdistötiedotetta, kaksi verkkouutista sekä antoi useita haastatteluja medialle. [Adoptiolautakunta tarjoaa ajantasaista tietoa toiminnastaan verkkosivuillaan.](#)

Vuonna 2024 Pohjoismaiden adoptioselvitykset nousivat esiin mediassa, kun Norja ja Tanska rajoittivat kansainvälisen adoption toimilupia ja Norja aloitti kansallisen adoptioselvityksen. Adoptiolautakunta toi esille, että sen tietoon ei ole tullut laittomuusepäilyjä Suomessa toteutuneissa kansainvälisissä adoptioissa. Lautakunta kertoi kuitenkin seuraavansa muissa maissa tehtäviä selvityksiä tarkoin ja huomautti, että adoptioita valvovien viranomaisten on tärkeää jakaa tietoa ja pitää yllä ajantasaista tilannekuvaa. ([Adoptiolautakunta seuraa kansainvälisten adoptioiden tilannetta, 18.1.2024](#)).

Adoptiolautakunta vastasi useisiin haastattelupyyntöihin, jotka koskivat pohjoismaisia adoptioselvityksiä. Lautakunnan puheenjohtaja antoi haastattelun Huvudstadsbladetin uutiseen, jossa Suomen kerrottiin seuraavan kansainvälisten adoptioiden tilannetta (*Sverige, Norge och Danmark granskar internationella adoptioner – Finland avvaktar*, HBL 10.2.2024). Lautakunnan puheenjohtaja antoi haastattelun aiheesta myös YLE:n Nyhetspodden -ohjelmaan (*Därför kritiseras adoptioner i Norden*, YLE 4.9.2024).

Myös adoptiopalvelukentän muutokset Suomessa puhuttivat. Lokakuussa Pelastakaa Lapset ry ilmoitti lopettavansa kansainvälisen adoptiopalvelun. Adoptiolautakunta kertoi seuraavansa palvelukentän muutoksia ja toi esille, että lautakunnassa ei ole käsiteltävänä valvontatoimia, jotka vaikuttaisivat Pelastakaa Lapset ry:n päätökseen ([Adoptiolautakunta seuraa kansainvälisen adoptiopalvelukentän muutoksia, 7.10.2024](#)). Aihetta käsiteltiin uutislähetyksissä sekä YLE:n verkkouutisessa (*Yhä harvempi haluaa vanhemmaksi, ja se näkyy myös adoptiossa – iso toimija lopettaa adoption ulkomailta Suomeen*, YLE 8.10.2024).

Adoptiolautakunta toi myös esiin, että adoptioneuvontaoppaan päivitys vahvistaisi adoption jälkeisen tuen toteutumista ([Adoptioneuvontaoppaan päivityksellä voidaan vahvistaa adoption jälkeisen tuen toteutumista 24.6.2024](#)). Lisäksi lautakunta kertoi, että adoptiolupia oli myönnetty edellisvuotta vähemmän ([Adoptiolupia myönnetty hieman edellisvuotta vähemmän 21.8.2024](#)).

8 Kansainväliset adoptiot Suomeen vuonna 2024

Adoptiolautakunta seuraa kansainvälisten adoptioiden palveluntarjoajien toimintaa, kokoaa tietoa niiden yhteistyötahoista sekä tilastoi palveluntarjoajien välityksellä Suomeen adoptoitujen lasten määrää.

8.1 Kansainvälisen adoptiopalveluntarjoajien toiminta

Kansainvälistä adoptiopalvelua saavat Suomessa antaa hyvinvointialueet ja yhteisöt, jotka ovat saaneet adoptiolautakunnan luvan toimintaan. Palveluntarjoajan tehtävänä on mm.

- **avustaa adoptionhakijaa** alle 18-vuotiaan lapsen kansainvälisessä adoptiossa ja toimia yhteistyössä ulkomaisen palveluntarjoajan kanssa,
- **valvoa**, että adoptio toteutetaan lapsen edun mukaisesti, kansainvälisessä oikeudessa tunnustettuja lapsen oikeuksia kunnioittaen ja ilman, että kukaan saa siitä oikeudetonta taloudellista tai muuta hyötyä,
- **antaa** adoptoiduille lapsille ja adoptiovanhemmille kansainvälisen adoption **jälkipalvelua** (adoptiolaki 33 §) eli
 - säilyttää adoption asiakirjoja,
 - avustaa adoptoitua saamaan lähtömaastaan tietoja mm. alkuperästään,
 - antaa adoptoidulle psykososiaalista tukea ja ohjausta tietojen hankkimista ja niiden käsittelyä varten sekä mm. alkuperämaan matkaa varten.

Vuonna 2024 Suomessa toimi kolme kansainvälisen adoption palveluntarjoajaa:

- Interpedia ry,
- Pelastakaa Lapset ry:n kansainvälinen adoptiopalvelu,
- Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimialan kansainvälinen adoptiopalvelu.

Helsingin kaupungin kansainvälinen adoptiopalvelu ei ota enää uusia asiakkaita. Pelastakaa Lapset ry ilmoitti lokakuussa 2024, että myös se lopettaa kansainvälisen adoptiopalvelun antamisen uusille asiakkaille 1.1.2025. Pelastakaa Lapset ry:n ja Helsingin kaupungin kansainvälinen adoptiopalvelu hoitavat loppuun keskeneräiset adoptiohakemukset ja toimittavat toteutuneiden adoptioiden seurantaraportit lähtömaihiin.

Vuoden 2025 alusta lähtien uudet kansainväliset adoptioprosessit keskittyvät Interpedia ry:lle. Vuonna 2024 Interpedia ry vietti 50-vuotisjuhlavuotta. Yhdistys perustettiin vuonna 1974 auttamaan perheitä adoptoimaan lapsen ulkomailta. Toimiluvan saaneena palvelunantajana Interpedia ry on toiminut vuodesta 1985.

Kahden palvelunantajan päätös lopettaa uusien asiakkaiden ottaminen kertoo siitä, että lasten tarve kansainväliseen adoptioon on vähentynyt. Tämä näkyy myös muiden kansainvälisiä adoptioita toteuttavien maiden tilastoissa. Entistä useammalle lapselle löydetään perhe lapsen kotimaasta. Adoptoitavien lasten lukumäärä on myös kokonaisuudessaan vähentynyt.

Vaikka kansainvälisesti adoptoitavien lasten määrä on vähentynyt, lasten määrä ei yksin kuvasta adoptiotyön määrää. Nykyään yhä suurempi osa adoptiotyöstä muodostuu jälkipalvelun antamisesta. Jokaisella jo adoptoidulla ja jatkossa adoptoitavalla lapsella ja hänen adoptioperheellään on lakisääteinen oikeus jälkipalveluun (adoptiolaki 33 § 2 mom. 3 ja 4 kohta). Kaikki kolme palvelunantajaa jatkavat laissa säädetyn jälkipalvelun antamista niin kauan kuin adoptoiduilla lapsilla ja adoptiovanhemmilla on tähän tarve. Adoptiolautakunta jatkaa jälkipalvelun antamisen seuraamista. Adoptiolautakunta ja palvelunantajat arvioivat, että jälkipalvelutyö lisääntyy tulevina vuosina, kun yhä useampi Suomeen adoptoitu lapsi saavuttaa nuoruus- ja aikuisiän.

Jotta jälkipalvelu adoptioperheille on voitu turvata, Valvira on jakanut palvelunantajille vuosittain valtioneuvoston hyväksymää määrärahaa. Määräraha on pysynyt samansuuruisena vuosina 2018–2024, ja se on myönnetty samansuuruisena myös vuodelle 2025. Adoptiolautakunta ja Valvira seuraavat määrärahan käyttöä.

8.2 Suomalaisen palvelunantajien ulkomaiset yhteistyötahot

Suomalaisilla kansainvälisen adoption palvelunantajilla oli vuoden 2024 lopussa toimilupa seitsemässä maassa. Pelastakaa Lapset ry:n yhteistyölupa Kiinan adoptiokeskusviranomaisen CCCWA:n kanssa päättyi 5.9.2024.

Alla olevissa taulukoissa on palvelunantajien 31.12.2024 voimassa olevat yhteistyöluvat kohdemaittain.

Taulukko 1: Pelastakaa Lapset ry

Kohdema	Keskusviranomainen	Kontakti
Bulgaria	Ministry of Justice	ANIDO Association
Filippiinit	National Authority for Child Care (NACC)	National Authority for Child Care (NACC)
Kiina (PRC) (päätyi 5.9.2024)	China Centre for Children's Welfare and Adoption (CCCWA)	China Centre for Children's Welfare and Adoption (CCCWA)
Thaimaa	Department of Children and Youth (DCY)	Department of Children and Youth (DCY) Thai Red Cross Children's Home (TRRCH)
Tšekin tasavalta	Office for international Legal Protection of Children (UMPOD)	Office for international Legal Protection of Children (UMPOD)

Taulukko 2: Interpedia ry

Kohdema	Keskusviranomainen	Kontakti
Bulgaria	Ministry of Justice	Family National Association (FNA)
Etelä-Afrikka	Department of Social Development	Abba Specialist Adoption & Social Services (Abba)
Intia	Central Authority Resource Agency (CARA)	Central Authority Resource Agency (CARA)

Kolumbia	Instituto Colombiano de Bienestar Familiar (ICBF)	Instituto Colombiano de Bienestar Familiar (ICBF) Fundación Casa de la Madre y el Niño La Fundación Ayuda a la Infancia Hogar Bambi Chiquitines
Thaimaa	Department of Children and Youth (DCY)	Department of Children and Youth (DCY)

Taulukko 3: Helsingin kaupunki

Kohdema	Keskusviranomainen	Kontakti
Bulgaria	Ministry of Justice	Happy Child Association
Etelä-Afrikka	Department of Social Development	Jo'burg Child Welfare (JCW)

8.3 Suomeen adoptoitujen lasten määrän kehitys

Adoptiolautakunta ja sitä edeltänyt lapseksiottamislautakunta on seurannut Suomeen ulkomailta palvelunantajien kautta adoptoitujen lasten määrää vuodesta 1985 alkaen, jolloin lautakunta perustettiin. Tuolloin Suomen lainsäädännössä alettiin säännellä kansainvälisiä adoptioita ja adoptiopalvelun antamista. Adoptiolautakunnan tilasto sisältää palvelunantajan välityksellä Suomeen saapuneet lapset. Tilasto ei sisällä ilman palvelunantajaa toteutettuja eli ns. itsenäisiä kansainvälisiä adoptioita.

Vuoden 2024 aikana Suomeen saapuneiden lasten lukumäärä ylitti 5000. Vuoden lopussa kansainvälisen adoption palvelunantajien välityksellä Suomeen oli saapunut yhteensä 5019 lasta. Kansainvälisten adoptioiden määrä lisääntyi 2000-luvun puoliväliin asti. Eniten lapsia saapui Suomeen vuonna 2005 (308 lasta). Tämän jälkeen adoptioiden määrä on vähentynyt vuosittain. Vuonna 2015 lapsia saapui 93, ja vuonna 2024 Suomeen saapui 51 lasta.

Adoptioiden määrässä on ollut muutoksia yksittäisinä vuosina. Vuonna 2020 adoptioprosessit hidastuivat kaikissa yhteistyömaissa Covid-19-pandemian

vuoksi. Vuonna 2014 Suomessa hyväksyttiin tasa-arvoinen avioliittolaki, jonka jälkeen Venäjä ei ole enää luovuttanut lapsia adoptoitavaksi Suomeen.

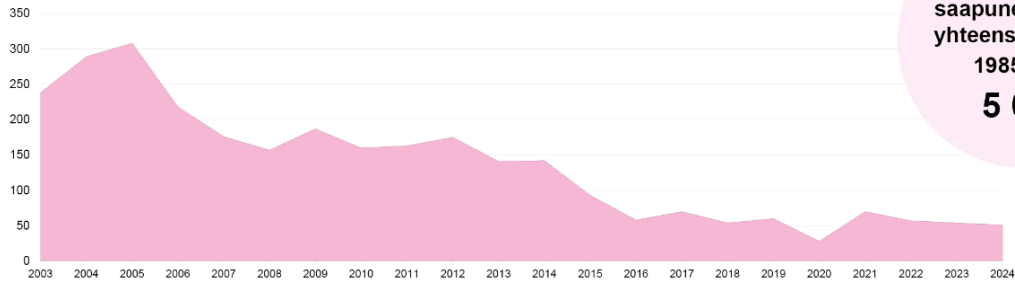
Mikään yksittäinen tekijä ei selitä kansainvälisen adoption vähenemistä Suomessa. Lapsiperheellistyminen on selvästi vähentynyt, ja siihen vaikuttaneet tekijät heijastuvat myös adoptioihin. Kansainvälisten adoptioiden kokonaismäärä on vähentynyt kaikissa maissa, koska yhä useammalle adoption tarpeessa olevalle lapselle löydetään perhe lapsen kotimaasta. Kansainvälisessä adoptiossa noudatetaan subsidiariteettiperiaatetta, joka tarkoittaa lapsen oikeutta saada kasvaa ensisijaisesti omassa perheessään tai omassa maassaan (YK:n lapsen oikeuksien sopimus 21 artikla, Haagin adoptiosopimus 4 artikla).

Suomeen saapuneiden lasten kokonaismäärä ei toisaalta kuvaa yksin kansainvälisen adoption tarvetta. Tällä hetkellä kansainvälistä adoptiota tarvitsevat varsinkin kouluikäiset lapset ja sisarukset, joilla on traumataustaan ja usein myös terveydentilaan liittyviä tarpeita. Suomalaiset adoptionhakijat toivovat usein pientä lasta, kun taas adoption tarpeessa olevat lapset ovat yleensä ohittaneet pikkulapsi-iän ja ovat erityistarpeisia. Jokainen yksittäinen adoptioprosessi edellyttää edelleen huolellista harkintaa, jotta lapselle löydetään perhe, joka pystyy vastaamaan lapsen tarpeisiin.

Adoptiolautakunta saa suomalaisilta kansainvälisen adoption palvelunantajilta tiedot adoptioista, jotka ovat toteutuneet palvelunantajien välityksellä ulkomaasta Suomeen. Adoptiolautakunta ei saa vastaavalla tavalla tietoa toteutuneista kotimaan adoptioista. Kotimaan adoption vahvistaa käräjäoikeus, josta tieto kulkee väestörekisterinpitäjälle (DVV:lle) sekä Tilastokeskukseen. Tilastokeskus tilastoi vieraslapsiadoptioiden lisäksi myös perheen sisäiset adoptiot, jotka muodostavat suurimman osan kotimaan adoptioista.

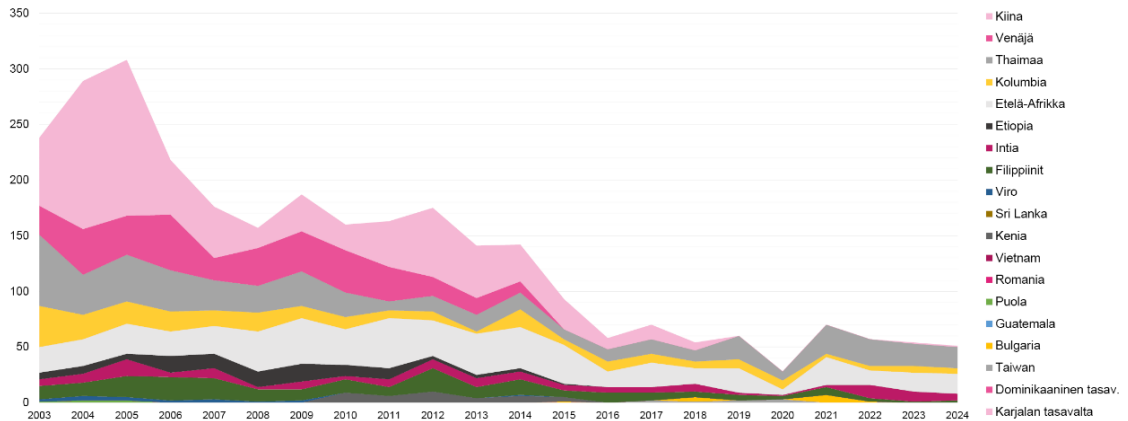
Suomeen palvelunantajien välityksellä adoptoitujen lasten lukumäärä vuosina 1985–2024

Lukumäärä Suomeen saapuneista lapsista vuosina 2003 – 2024

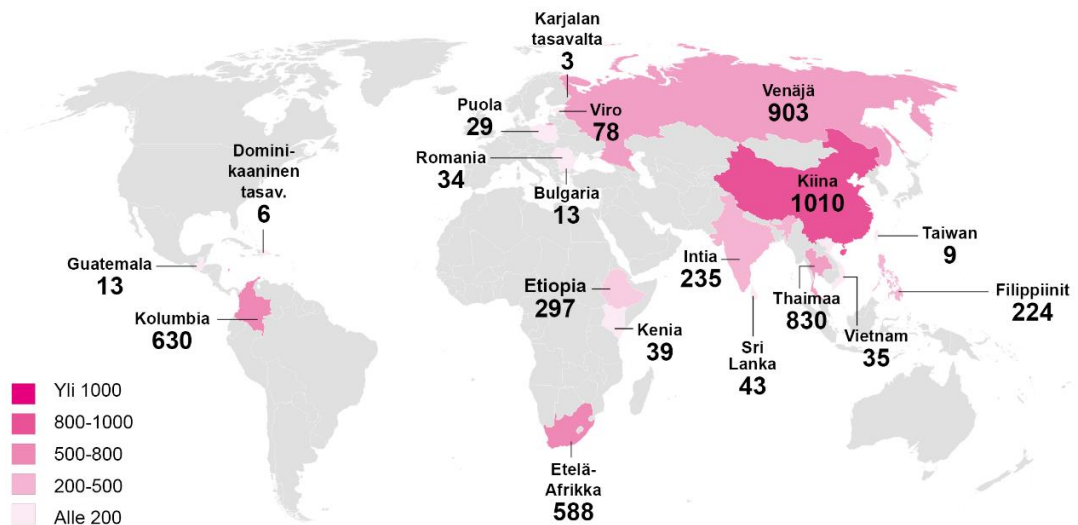

Suomen saapuneita lapsia yhteensä vuosina 1985-2024
5 019

Lukumäärä Suomeen saapuneista lapsista vuosina 2003 – 2024 maittain suurimmasta pienimpään

Suomeen saapuneet lapset vuosina 1985–2024 maittain

Suomeen palvelunantajien välityksellä adoptoitujen lasten lukumäärä vuosina 1985–2024

Maa	1985-2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Yht.
Bulgaria	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	4	0	0	7	1	0	0	13
Dominikaa-ninen tasav.	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
Etelä-Afrikka	22	23	24	27	22	25	36	41	32	45	32	37	37	35	14	22	14	22	5	25	13	17	18	588
Etiopia	191	6	7	5	15	13	14	16	10	10	3	3	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	297
Filippiinit	7	12	12	19	21	19	11	10	12	8	21	10	14	6	9	7	5	5	3	7	3	1	2	224
Guatemala	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13
Intia	97	6	8	15	4	9	2	7	3	7	8	8	7	5	5	5	7	2	1	2	12	9	6	235
Karjalan tasavalta	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Kenia	0	0	0	0	0	0	0	0	9	6	10	4	6	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	39
Kiina	265	61	133	140	49	46	18	33	23	41	62	47	33	27	10	13	7	0	0	0	0	1	1	1010
Kolumbia	385	37	22	20	18	14	17	11	11	7	8	2	16	5	9	8	6	8	8	3	4	6	5	630
Puola	24	1	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	29
Romania	34	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	34
Sri Lanka	43	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	43
Taiwan	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	2	3	0	0	0	0	9
Thaimaa	334	64	36	42	37	27	24	31	22	8	14	15	15	9	11	13	10	21	8	26	24	20	19	830
Venäjä	550	26	41	35	50	20	34	36	38	31	17	15	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	903
Vietnam	35	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	35
Viro	60	2	4	3	2	3	1	2	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	78
YHTEENSÄ	2070	238	289	308	218	176	157	187	160	163	175	141	142	93	58	70	54	60	28	70	57	54	51	5019

Valvira

Sosiaali- ja terveysalan
lupa- ja valvontavirasto

Sosiaali- ja terveysalan
lupa- ja valvontavirasto, Valvira

Ratapihantie 9, 00520 Helsinki
PL 43, 00521 Helsinki
Ounasjoentie 6, 96200 Rovaniemi

Puhelin 0295 209 111
kirjaamo@valvira.fi
valvira.fi